

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskap		30.03.2016
Kommunestyret		12.04.2016

Kommunereformen - Forslag til intensjonsavtale Indre Salten og intensjonsgrunnlag

Vedlegg

- 1 Forslag til intensjonsavtale Indre Salten (kommunene Saltdal, Fauske, Hamarøy og Tysfjord)
- 2 Intensjonsgrunnlag mellom kommunene Fauske, Hamarøy, Saltdal, Sørfold og Tysfjord

Rådmannens innstilling

1. Intensjonsgrunnlag mellom kommunene Fauske, Hamarøy, Saltdal, Sørfold og Tysfjord kommunen tas til etterretning.

2. Kommunestyret vedtar forslag til intensjonsavtale Indre Salten. Følgende innspill til endringsforslag til forslag til intensjonsavtale tas med i det videre arbeid;

-

3. Kommunestyret vedtar følgende;

Forhandlingsutvalget får fullmakt fra kommunestyret til å bearbeide, revidere forslaget til intensjonsavtalen. Forhandlingsutvalget bygger sitt videre arbeid på de innspillene kommunestyret gir i april, og på den dialog forhandlingsutvalget får i folkemøtene i mai.

Forhandlingsutvalgene i de fem kommunene møtes etter behov i løpet av mai måned, med målsetting om å ha et omforent forslag til intensjonsavtale ferdig innen mai 2016. Den reviderte intensjonsavtalen gjøres tilgjengelig for befolkningen gjennom nett, media, og i trykket form.

Den reviderte intensjonsavtalen vil da sammen med resultatene av den rådgivende folkeavstemning den 29. mai 2016 (eget vedtak) presenteres som grunnlag for endelig vedtak i kommunestyrene i juni.

4. Endelig forslag til intensjonsavtale Indre Salten legges fram for kommunestyret i løpet av juni 2016.

5. Kommunestyret ber forhandlingsutvalget avklare Storkommunemodell Salten, der Bodø kommune er med, nærmere. Det må avklares om dette alternativet fortsatt er aktuelt. Er dette alternativet uaktuelt må kommunestyret gjøre et nytt vedtak på dette i løpet av april/mai.

Saksopplysninger

Kommunene har i felleskap gjennomført fire dialogmøter om mulig etablering av en ny felles kommune i Indre Salten. Dette omfatter kommunene Fauske, Saltdal, Sørfold, Hamarøy og Tysfjord.

Med bakgrunn i fellesmøte(ordførere, varaordførere, opposisjonsledere, rådmenn og tillitsvalgte) den 23.2.2016 i Rognan, Saltdal kommune, utarbeidet rådmennene i felleskap et første utkast til en intensjonsavtale som ble presentert i fellesmøte(ordførere, varaordførere, opposisjonsledere, rådmenn og tillitsvalgte) med kommunene den 8.mars 2016 , i Kobbelv, Sørfold kommune).

Kommunene ble enige om at ordførere og rådmenn skulle møtes i et felles arbeidsmøte for å bearbeide forslaget den 16. mars 2016, i Kobbelv, Sørfold kommune.

Et felles bearbeidet forslag fra kommunene legges nå frem for alle formannskap og kommunestyre i april. Kommunestyrene skal i de fem kommunene gi sine innspill til endringsforslag til forslag til intensjonsavtale.

Forhandlingsutvalgene i de fem kommunene får fullmakt fra kommunestyrene til å bearbeide, revidere forslaget til intensjonsavtalen. Forhandlingsutvalgene bygger sitt videre arbeid på de innspillene kommunestyrene gir i april, og på den dialog forhandlingsutvalgene får i folkemøtene i mai.

Forhandlingsutvalgene i de fem kommunene møtes etter behov i løpet av mai måned, med målsetting om å ha et omforent forslag til intensjonsavtale ferdig innen mai 2016. Den reviderte intensjonsavtalen gjøres tilgjengelig for befolkningen gjennom nett, media, og i trykket form.

Den reviderte intensjonsavtalen vil da sammen med resultatene av den rådgivende folkeavstemning den 29. mai 2016 presenteres som grunnlag for endelig vedtak i kommunestyrene i juni.

Vurdering

Sørfold kommune har vedtatt at en Storkommunemodell Salten, der Bodø er med skal utredes. Dette er ivaretatt gjennom BDO sine rapporter. Slik saken står i dag har Sørfold kommune tre hovedalternativer det må tas stilling til i det videre arbeid;

- 0-alternativet
- Indre Salten modell
- Storkommunemodell Salten, der Bodø er med.

Rådmannens vurdering av 0-alternativet kommer som egen sak. Indre Salten modell, består nå av kommunene Saltdal, Fauske, Sørfold, Hamarøy og Tysfjord. Forslag intensjonsavtale er nå utarbeidet, og legges fram som egen sak.

Når det gjelder Storkommunemodell Salten, der Bodø er med er denne utredningen ivaretatt av BDO rapportene(organisert av Salten regionråd). Med Sørfold kommune sin lokalisering og at vi har et felles bo- og arbeidsmarked med Fauske/Bodø, gjør at rådmannen mener det bør gjøres en nærmere avklaring om vi skal jobbe videre med dette alternativet. Er dette alternativet uaktuelt må kommunestyret gjøre et nytt vedtak på dette.

Forslag intensjonsavtale Indre Salten
«Naturressurs- og industrikommunen
i hjertet av Salten»

**SØRFOLD
KOMMUNE**

**FAUSKE
KOMMUNE**

**SALTDAL
KOMMUNE**

**TYSFJORD
KOMMUNE**

**HAMARØY
KOMMUNE**

HISTORIKK/innledning:

I 2014 initierte Regjeringen en kommunereform med mål om å skape mer robuste kommuner som ivaretar rollene som tjenesteyter, samfunnsutvikler, myndighetsutøver og demokratisk arena på en best mulig måte for sine innbyggere.

I forlengelsen av Regjeringens stortingsmelding ble alle kommunene pålagt å utrede mulige kommunesammenslåinger. Stortinget ga i forbindelse med behandlingen av kommuneøkonomiproposisjonen for 2015 sin slutning til at det gjennomføres en kommunereform.

Med henvisning til Regjering og Storting pålegg/ønske om at landets kommuner skulle ta en «nabopratt» for å utrede spørsmålet om kommunesammenslåing så har kommunene Fauske, Sørfold, Hamarøy, Saltdal og Tysfjord/deler av Tysfjord utredet en ny kommune bestående av disse 5 kommuner.

Den nye kommunens navn vil være INDRE SALTEN KOMMUNE. Indre Salten kommune vil ha ca. 20 000 – 21 000 innbyggere. Den vil være en hørbar stemme i hele Saltenregionen. Kommunesentret er Fauske.

Hovedmål for den nye kommunen:

- Være en motor for vekst og utvikling i hele «Indre Salten»
- Yte kvalitet og gode tjenester for alle innbyggerne i hele kommunen.
- Vi skal være en attraktiv og livskraftig bo og arbeidsregion(BAS) .
- Samordne og utnytte våre felles naturressurser.
- Videreutvikle våre industrielle fortrinn (kraft, mineral, havbruk osv.)
- Den nye kommunen skal styrke samisk språk, kulturliv og samfunnsliv

De viktigste målsettingene er:

- Den nye kommune skal arbeide for befolkningsvekst i hele kommunen.
- En helhetlig og bærekraftig kommunal tilrettelegging for en offensiv næringsutvikling basert på videreutvikling av eksisterende næringsliv og etablering av ny næringsvirksomhet.
- Kommunen skal være attraktiv for å tiltrekke og beholde innbyggere og kommunen skal vektlegge areal og logistikk som grunnlag for å utvikle den nye kommunen. Kommunen har et betydelig industrimiljø som er et godt grunnlag for videre vekst. Dette betyr at det finnes arbeidsplasser for begge ektefeller i Indre Salten, ledige tomtearealer for nye boliger og tilgjengelig areal for næringsutvikling.
- Kommunen har et stort potensiale til utvikling/videreutvikling i næringer som havbruk og mineraler.
- Opplevelsesbasert reiseliv har en sentral rolle i den nye kommunen.
- Samferdsel vil være et viktig område for å styrke og utvikle den nye kommunen. Dette gjelder områder som: utvikling av digital infrastruktur, kollektivtransport, veier og transport via sjøveien.
- Kultur og frivillighet ansees som viktig for å utvikle kommunen og danne grunnlaget for bosetting i fremtiden.
- Tjenestetilbudet (særskilt direkte tjenester til brukerne) skal legges nært til hvor innbyggerne bor og det skal legges stor vekt på faglighet og kapasitet og gjøres bedre i stand til å håndtere nye oppgaver.
- Folkehelsearbeidet skal stå sentralt i den nye kommunen.
- Den nye kommunen skal bidra til å sikre en utvikling som er bærekraftig for miljøet.

- Som arbeidsgiver skal det legges til rette gode løsninger (eks pendling, arbeidstidsløsninger) for de ansatte og ingen skal sies opp som følge av etablering av en ny kommune.
- En utvikling av den videregående skole (Saltdal, Fauske og Hamarøy) anses som viktig for å beholde kommunens ungdommer.
- Videre skal den nye kommunen vektlegge: beredskapsplanlegging, samfunnsplanlegging, næringsutvikling og arealdisponeringer med særskilt fokus på felles utvikling av havbruk, kraft, industri og mineral.
- Den nye kommune skal være best på integrering og bosetting.

POLITISK STYRING

Den nye kommunen organiseres etter formannskapsmodellen.

På grunn av den geografiske spredningen og lange avstander til kommunesentret for noen deler av den nye kommunen, bør det opprettes nærmiljøutvalg/kommunedelsutvalg for disse steder.

Antallet politikere i nytt kommunestyre skal vær stort nok til å gi god politisk, geografisk og demografisk representasjon.

Antall representanter i det nye kommunestyret skal være minimum 27 medlemmer.

Antall representanter i det nye formannskapet skal være minimum 7 medlemmer.

ADMINISTRATIV STYRING

Rådhuset og administrativ ledelse plasseres i kommunesenteret på Fauske.

Plassering av øvrige administrative funksjoner utredes med målsetting om kompetansesarbeidsplasser i hele den nye kommunen.

Hovedmålet for administrativ organisering er at den skal være effektiv og kostnadsbesparende.

Den administrative omorganiseringen skal gjennomføres ved en god prosess i nært samarbeide med tillitsvalgte og medarbeidere. Denne prosessen starter først når rådmann for den nye kommunen er rekruttert.

Det opprettholdes servicekontor i alle dagens rådhus.

INTERKOMMUNALE SAMARBEID

Ny kommunegrense vil medføre en grundig gjennomgang av alle interkommunale samarbeid.

Enkelte samarbeid vil det være naturlig å videreføre uansett kommunestruktur. Andre interkommunale samarbeid vil man anta at kommunen om ønskelig kan håndtere på en faglig forsvarlig og kvalitetsmessig god måte alene innenfor ny kommune.

Det er også sannsynlig at enkelte nåværende interkommunale samarbeid oppløses og etableres på nytt igjen innenfor den nye kommunen.

ØKONOMI

I BDOs rapport er området økonomi oppsummert som følger:

«Dagens kommuner i Salten regionen har store utfordringer knyttet til å opprettholde stabile gode resultater over tid. Dette punktet er spesielt rettet mot de små kommunene i regionen. Videre er det viktig å påpeke at basert på de signalene som er kommet fra regjeringen vil ikke det økonomiske fundamentet som de små kommunene har i dag bli videre-ført etter at reformen er gjennomført.»

Videre: «I tillegg så vektlegger vi investeringsbehovet i tjenestene, særlig knyttet til de eldre som et viktig forhold å vurdere i et fremtidsperspektiv. Her mener vi at mange av de små kommunene ikke er rustet til å kunne håndtere blant annet den forventede eldrebølgen».

INDRE SALTEN kommune vil ha et økt alminnelig forbruk, og dette danner grunnlaget for at en ny kommune kan beholde en større del av konsesjonskraften.

Disponibel formue skal disponeres av det nye kommunestyret til beste for innbyggerne i den nye kommunen.

Det samlede budsjettet for den nye kommunen blir på ca. 1.6 milliarder kroner.

Engangsstøtte

Med en omfattende kommunereform vil departementet gjøre dekningen av engangskostnader ved en sammenslåing mer forutsigbar for kommunene, og unngå mange og tidkrevende søknadsprosesser.

Departementet legger opp til at alle kommuner som slår seg sammen i reformperioden får dekket engangskostnader ved sammenslåingen etter en standardisert modell.

Tallene er hentet fra kommuneproposisjonen 2016.

Ved sammenslåing til INDRE SALTEN kommune vil dette beløpe seg til 55 millioner kroner.

Reformstøtte

Kommuner som fatter nasjonale vedtak om sammenslåing i reformperioden vil kunne få reformstøtte fra staten. Utbetalingen blir gitt uten ytterligere søknad fra kommunene, og utbetales på tidspunktet for sammenslåingen.

Reformstøtten vil bli tildelt etter en standardisert modell 20 millioner kroner.

Inndelingstilskudd

Inndelingstilskuddet sikrer at kommuner som slår seg sammen til en ny kommune i reformperioden beholder tilskudd som om den fortsatt er to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen. Deretter trappes inndelingstilskuddet ned over 5 år.

ANSATTE

Det er svært viktig at prosessen med kommunesammenslåing ivaretar de ansatte på en god måte for å kunne gi gode tjenester. Kommunen vil ha stort behov for folk og kompetanse, og det er viktig å legge forholdene til rette slik at arbeidstakerne ønsker å fortsette å jobbe i den nye kommuneorganisasjonen.

INDRE SALTEN kommune vil få ca. 1 800 årsverk.

- Ansatte som berøres av kommunesammenslåingen gis en ansettelsesgaranti. Det vil si at ingen av disse skal sies opp i forbindelse med sammenslåingen. Eventuelt overtallige skal tilbys nye oppgaver i den nye kommunen.
- Nye oppgaver og arbeidssted kan være aktuelt (endringsoppsigelser). Effektiviseringstiltak gjennomføres i størst mulig omfang ved naturlig avgang.
- Nærmere mandat og innhold overlates til fellesnemnda/partssammensatt utvalg i tråd med Hovedavtalen og inndelingslovens § 26.
- Det opprettes et partssammensatt utvalg etter kommunelovens § 25 for behandling av saker som gjelder forholdet mellom den nye kommunen som arbeidsgiver og de tilsatte. Fellesnemnda får fullmakt til å oppnevne medlemmer til utvalget.

FELLESNEMND

Fellesnemndas oppdrag og mandat:

Det overordnede målet for fellesnemnda er å forberede og gjennomføre arbeidet med å etablere og bygge den nye kommunen. Arbeidet organiseres og gjennomføres i henhold til følgende:

1. Nemndas hovedoppgave, sammensetning og funksjonsperiode
  - Fellesnemnda består av politikere henholdsvis 4 fra hver kommune. Det skal velges varamedlemmer fra hver kommune til fellesnemnda.
  - Fellesnemnda skal ta hand om det forberedende arbeidet med økonomiplanen og med budsjettet for det første driftsåret etter at sammenslåing, samt ivareta andre oppgaver slik Inndelingsloven angir.
  - Fellesnemnda disponerer de økonomiske midlene som staten stiller til disposisjon som engangsstøtte.
  - Fellesnemnda skal søke å oppnå enighet i alle avgjørelser. Ved uenighet skal fellesnemnda vurdere om spørsmålet kan utsettes til etter at nytt kommunestyre er

konstituert. Forhold som likevel vurderes som nødvendig å ta stilling til avgjøres med alminnelig flertall.

- Fellesnemnda opphører når det nye kommunestyret er konstituert.
2. Arbeidsutvalg og -grupper under nemnda
- Fellesnemnda skal opprette et politisk arbeidsutvalg og et partssammensatt utvalg.
  - Fellesnemnda kan opprette andre utvalg og arbeidsgrupper etter behov.
  - Fellesnemnda kan gi politiske arbeidsutvalg, ulike arbeidsgrupper og/eller administrasjonen fullmakt til å gjøre vedtak i enkeltsaker eller i saker som ikke er av prinsipiell karakter.
3. Forholdet mellom nemnda og kommunestyrene
- Kommunene har i perioden fram til sammenslåing ansvar for sin ordinære drift, men spørsmål som kan ha betydning for den nye kommunen bør først drøftes i fellesnemnda.
  - Fellesnemnda kan uttale seg i saker som er til behandling i kommunenes ordinære utvalg. Fellesnemnda har et spesielt ansvar for å vurdere saker med økonomiske eller arealpolitiske konsekvenser. Fellesnemnda skal involveres i forberedelsen av økonomiplan med årsbudsjetter. Det er likevel formannskapet som skal avgi budsjettinnstilling til kommunestyret.
4. Nemndas konkrete oppgaver og fullmakter
- Fellesnemnda skal ansette prosjektleder i den nye kommunen.
  - Stillingen som rådmann i den nye kommunen skal utlyses i god tid før sammenslåing.
  - Fellesnemnda skal se til at regler og avtaler om ansattes og tillitsvalgte medvirkning/-bestemmelse i forhold som gjelder sammenslåing av kommunene, blir ivarettatt.
  - Fellesnemnda skal ta stilling til revisjonsordning for den nye kommunen etter innstilling fra kontrollutvalgene i de fire kommunene.
  - Fellesnemnda skal etterspørre og avklare alle prinsipielle forhold vedrørende sammenslåingsprosessen.
  - Fellesnemnda nedsetter en komite som skal utarbeide forslag til nytt kommunevåpen og ordførerkjede.
  - Fellesnemnda skal foreslå hvilke interkommunale samarbeid som kan/bør fortsette og hvilke som kan/bør opphøre
  - Fellesnemnda skal søke å oppnå enighet i alle avgjørelser. Ved uenighet skal fellesnemnda vurdere om spørsmålet kan utsettes til etter at nytt kommunestyre er konstituert. Forhold som likevel vurderes som nødvendig å ta stilling til avgjøres med alminnelig flertall.
  - Fellesnemnda opphører når det nye kommunestyret er konstituert.

Framlagt: Kobbelv Vertshus, 16.3.2016

Foto forside:

Saltdal:	Rune Berg
Hamarøy:	Karoline O.A.Pettersen
Tysfjord:	Unn-Mari Haukøy
Sørfold:	Jim Kristensen
Fauske:	Gull H. Pedersen

**Intensjonsgrunnlag mellom kommunene
Fauske, Hamarøy, Saltdal, Sørfold
og Tysfjord**

2016

Bildet er hentet fra nfk.no

16.03.2016

Innledning.....	2
Sammendrag	3
Bakgrunn for en reform i kommunal sektor.....	5
Status kommunale tjenester og struktur	9

Innledning

Dette dokument inneholder faktagrunnlag for de samarbeidende kommunene Fauske, Sørfold, Saltdal, Hamarøy og Tysfjord. Dokumentet er fremkommet gjennom et samarbeid mellom rådmennene i de 5 kommunene.

I utarbeidelsen av dokumentet har rådmennene søkt å beskrive så godt som mulig, men på en kortfattet og forståelig måte bakgrunn og hensikt med regjeringens kommunereform. Deretter kommer rapportens hoveddel som er en faktadel med beskrivelse av kommunene slik de er organisert for å løse dagens oppgaver og rammene rundt som f eks økonomi.

Til slutt er det en opplisting av de nye oppgavene som det er antydnet at kommunene i fremtiden kan få overført.

Sammendrag

En ny «Indre Salten» kommune vil ha et areal på til sammen 8861 km². Det ville gjøre den nye kommunen til den nest største kommunen i landet i areal målt mot dagens kommunestørrelser.

Befolkningstall i den nye kommunen vil være 20126 innbyggere per 1.januar 2015. (Ny kommune). Gode kommunikasjoner innad i kommunen blir veldig viktig på grunn av stor geografisk utstrekning.

Den nye kommunen har et stort potensiale innenfor felles næringsutvikling.

Løsninger for lokalsamfunnene med hensyn til skolestruktur, kultur- og idrettstilbud, identitet til sitt eget bosted, samt utvikling av gode modeller for lokaldemokrati og administrativ drift av kommunen vil være viktige tema.

Ulike modeller for administrativ organisering og lokaldemokrati er beskrevet i intensjonsgrunnlaget.

Det er knyttet betydelige økonomiske incentiver til kommunereformen. Det dekkes engangskostnader og gis reformstøtte ved sammenslåing. I tillegg vil den nye kommunen gjennom inndelingstilskuddet beholde alle tilskudd i inntektssystemet som om de fortsatt var to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen, før det trappes ned over 5 år. De endelige økonomiske konsekvensene, sett i lys av forslag til nytt inntektssystem som nå er på høring, er imidlertid usikre.

Regjeringen har signalisert at større kommuner i fremtiden vil få nye oppgaver. De største kommunene kan også få ansvaret for videregående skoler og kollektivtransport. Midler som i dag kanaliseres til fylkeskommunene vil således bli kanalisert til de kommuner som ønsker å ivareta disse funksjonene på et desentralisert plan.

Interkommunalt samarbeid er svært utbredt i Nordland og har en økende trend. Snittet for alle kommunene i fylket er 31 samarbeidsordninger. Kartlegging som er gjort viser at dagens kommunesamarbeid kun i begrenset grad berører kapasitet og kompetanse innenfor de sentrale velferdssektorene. Hensynet til likeverdige velferdstjenester og andre nasjonale mål med kommunene, aktualiserer derfor en debatt om det interkommunale samarbeidet og dagens kommunestruktur i Nordland.

Å gjennomføre en kommunesammenslåing er et omfattende og komplekst prosjekt som krever god politisk og administrativ ledelse. De vedtakene som skal fattes innen 1. juli 2016 behøver i utgangspunktet kun omhandle hvilke kommuner en ønsker å slå seg sammen med.

Bakgrunn for en reform i kommunal sektor

Regjeringens reformarbeid

Stortinget har gitt tilslutning til å gjennomføre en kommunereform. Målet er større, mer robuste kommuner med økt makt og myndighet. Dette er nødvendig for å møte morgendagens utfordringer og stadig økte forventninger fra innbyggerne.

Regjeringens mål med reformen:

Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne

Større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for gode og likeverdige tjenester over hele landet. Større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester. Større fagmiljø vil også legge til rette for en bedre kvalitetsutvikling i de store tjenestene.

Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling

En endret kommunestruktur skal gi større og mer funksjonelt avgrensede kommuner som evner å sikre en bærekraftig samfunnsutvikling lokalt og regionalt, og en kommunesektor som vil være i stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal styrke forutsetningene for en helhetlig samfunnsutvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnssikkerhet og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og den helsemessige og sosiale utviklingen i kommunen.

Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner

Økonomisk solide kommuner som har god kontroll på økonomien og kompetanse på økonomistyring er en viktig forutsetning for at kommunene skal kunne tilby sine innbyggere gode velferdstjenester. Større kommuner vil ha større budsjett og kan også ha en mer variert befolknings- og nærings sammensetning. Det gjør kommunene mer robuste overfor uforutsette hendelser, i tillegg til at kommunene blir bedre i stand til å håndtere endringer i befolknings sammensetningen.

Styrket lokaldemokrati.

Kommunereformen skal styrke lokaldemokratiet. En endret kommunestruktur med større kommuner vil legge grunnlaget for å kunne overføre flere oppgaver fra fylkeskommunene, fylkesmannen og staten for øvrig, og slik styrke kommunene som viktige lokaldemokratiske organer for sine innbyggere. Dette vil gi økt makt og myndighet til kommunene og dermed økt lokalt selvstyre. På flere tjeneste- og politikkområder kan det bli en større nærhet mellom innbyggere og beslutnings-takere. Dette vil bidra til å skape større interesse for lokalpolitikken og vitalisere det lokale folkestyret.

Kriterier for god kommunestruktur

Regjeringen har satt ned et ekspertutvalg med oppgaven: *“Som et grunnlag for lokale diskusjoner og sentrale vurderinger, ønsker Kommunal- og moderniseringsdepartementet at det skal utarbeides et forslag til kriterier som har betydning for oppgaveløsningen i kommunene.”*

I delrapport fra Regjeringens ekspertutvalg av mars 2014 kom utvalget med sine anbefalte kriterier samt en del anbefalinger:

Kriterier for kommunene:

- Tilstrekkelig kapasitet
- Relevant kompetanse
- Tilstrekkelig distanse
- Effektiv tjenesteproduksjon
- Økonomisk soliditet
- Valgfrihet
- Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
- Høy politisk deltakelse
- Lokal politisk styring
- Lokal identitet

Kriterier for staten:

- Bred oppgaveportefølje
- Statlig rammestyring

I tillegg kom utvalget med noen anbefalinger:

- 1. Kommunene bør ha minst 15 000 - 20 000 innbyggere for å sikre en god oppgaveløsning (dette kravet er siden fjernet av regjeringen)**
- 2. Kommunestrukturen bør i større grad nærme seg funksjonelle samfunnsutviklingsområder**
- 3. Staten bør redusere detaljstyringen og ordninger for politisk deltakelse bør videreutvikles for å sikre gode og slagkraftige demokratiske arenaer**

Arbeidet og vedtak i Regionrådet i Salten

Under Regionrådets møte i Sørfold 20. og 21. februar 2014 besluttet kommunene om å gå sammen i en felles utredning med hensyn til kommunereformen i Salten. Gjennom denne utredningen, hvor firmaet BDO ble valgt som leverandør ble det utarbeidet tilsammen 4 delrapporter samt en oppsummerende sluttrapport. Disse rapportene er nå oversendt de enkelte kommuner til behandling og til bruk som faktagrunnlag. Sluttrapporten behandler 3 forskjellige alternativer; kommunene samlet i en Stor-Salten kommune, Nordre, Indre og Ytre Salten samt «Saltenfjordalternativet. Rapporten konkluderer med: *«På bakgrunn av de foregående analysene vurderer vi det dit hen at Stor-Salten kommune er det alternativet som nærmest oppfyller regjeringens mål med reformen».*

Dette betyr ikke at Indre Salten alternativet ikke kan være et godt alternativ. Forøvrig henvises det til rapportene fra BDO som kommunene har fått tilsendt.

Vedtak i kommunene i Indre Salten med hensyn til reformarbeidet og ulike alternativer :

Fauske kommune:

1. Fauske kommune er opptatt av å avklare følgende alternative modeller:

- a. Fauske som egen kommune*
- b. Indre Salten*
- c. Sammenslåing med Bodø kommune*
- d. Stor-Salten*

2. Saken skal til folkeavstemming jfr. tidligere vedtak og det skal legges opp til folkemøter og god inkludering. Det utarbeides en informasjonsplan.

3. Det kalles inn til kommunestyremøte med tema kommunestruktur så snart oppgavemeldinga fra regjeringa er kommet (1. tertial 2015).

4. Etter avklaringer fra Salten regionråd og LVK, samt temadag og folkemøter, legges saken ut til folkeavstemning.

5. Fremdriftsplan som vedtatt av Salten regionråd med endelig avklaring i 2016.

6. Formannskapet er styringsgruppe.

Hamarøy kommune:

Hamarøy kommunestyre vedtar å gå i forhandlinger med kommunene Sørfold, Fauske, Saltdal og Beiarn om en ny kommune i indre Salten. Det er en forutsetning at det oppnås geografisk sammenheng fra Hamarøy kommunegrense og de andre som slutter seg til.

I tillegg er det i regi av STH kommunene gjennomført en egen utredning med Nord-Salten alternativet (Hamarøy, Steigen og Tysfjord)

Saltdal kommune:

Saltdal kommunes utredningsarbeid i forhold til kommunereformen legges opp til tidsplan som tar sikte på et vedtak om kommunestruktur for Saltdal kommune våren 2016.

- Utredningsarbeidet skal legges opp i forhold til følgende alternativer for fremtidig kommunestruktur:

- *Saltdal som egen kommune*
- *Saltdal sammen med andre kommuner i Salten*
- *Planlegging igangsettes i tråd med vedtatte tidsplan for prosessen.*
- *Det vises til kommunestyrets vedtak av 06.11.15*
- *Det skal i første omgang avholdes folkemøter innen juni 2015, der en også får innspill på rullering av kommuneplanens samfunnsdel.*

Sørfold kommune:

Sørfold kommune har vedtatt at følgende hovedalternativer skal utredes:

- 1) Mulighetene for Sørfold kommune til å bestå som egen kommune (0-alternativet)*
- 2) Muligheten for en indre Salten modell.*
- 3) Storkommunemodell Salten, der Bodø er med.*

Tysfjord kommune:

Foreligger ikke et konkret vedtak pr dato

Status kommunale tjenester og struktur

Samtlige kommuner i samarbeidet har en vel utbygd og desentralisert tjenestestruktur basert på hvordan bosettingen i den enkelte kommune er. Dette gjelder spesielt innenfor områdene barnehager, skoler samt helse og omsorg.

Tabell over skolestruktur som viser lokalisering av skoler i de 5 kommunene og antall elever og lærere:¹

---

¹ Oversikt hentet fra Udir (Skoleporten)

Skoler og barnehager i de 5 kommunene:

Kommune	Skole	Antall elever	Kontaktlærere	Antall lærere
Fauske	Erikstad	140	11	12
	Finneid	161	12	13
	Hauan	84	6	10
	Nordlys (privat)	13	2	7
	Sulitjelma	40	4	12
	Valnesfjord	194	14	18
	Vestmyra	461	38	60
Saltdal	Rognan barneskole	270	15	23
	Rognan ungdomsskole	102	6	16
	Røkland	138	10	16
Sørfold	Nordsia Oppvekstsenter skole	23	4	9
	Røsvik skole	47	6	10
	Straumen skole	172	20	27
Hamarøy	Hamarøy sentralskole	133	13	25
	Innhavet oppvekstsenter	33	4	9
	Skutvik oppvekstsenter	8	1	3
Tysfjord	Drag skole	113	13	22
	Kjøpsvik skole	81	8	17
	Storjord oppvekstsenter	23	3	6

Totalt	19 skoler	2082		315
--------	-----------	------	--	-----

Tabell over barnehager i de 5 kommunene samt oversikt over nøkkeltall:²

Kommune	Barnehage
Fauske kommune	Erikstad barnehage
	Fauske Idrettsbarnehage AS
	Hauan barnehage
	Kvitre barnehage AS
	Lyingheia barnehage AS
	Medås Gårdsbarnehage AS
	Stemland Gårdsbarnehage AS
	Sulitjelma barnehage
	Valnesfjord barnehage
	Vestemyra barnehage
Hamarøy kommune	Innhavet Oppvekstsenter
	Marielund barnehage
	Mellombygda barnehage
	Skutvik Oppvekstsenter
	Ulvsvåg Oppvekstsenter
Saltdal kommune	Engan Gårdsbarnehage AS
	Knekthågen barnehage
	Høyjarfall barnehage
	Rognan barnehage
	Saltnes barnehage
	Trollskogen barnehage
Sørfold kommune	Løkta barnehage

² Oversikt hentet fra Udir (Skoleporten)

	Nordsia Oppvekstsenter barnehage
	Straumen barnehage
Tysfjord kommune	A'Rran Ma'Nna'Ga'Rdde
	Drag barnehage
	Pæsatun barnehage
	Storjord Oppvekstsenter

	Fauske	Hamarøy	Saltdal	Sørfold ³	Tysfjord
Antall barn totalt (0-6) år	436	86	242	60	88
Antall ansatte totalt	160	38	81	-	36
Antall styrere og pedagogiske ledere	47	13	25	-	12
Antall styrere med godkjent utdanning	100%	100%	100%	-	100%
Andel pedagogiske ledere med godkjent utdanning	97,2%	62,5%	89,5	-	75%
Andel ansatte med pedagogisk utdanning	45,9%	32,25%	36,51%	-	37,04%

³ For Sørfold kommune er opplysningene om barnehagene i Utdanningsdirektoratets database ikke offentlig tilgjengelig. Skyldes størrelse på de enkelte barnehager

For Sørfold kommune gjengis tabell fra SSB/Kostra med nøkkeltall for barnehagene:

	2015
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning	37
Andel ansatte med annen pedagogisk utdanning	7,4
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning	77,8
Andel styrere med annen pedagogisk utdanning	33,3
Andel pedagogiske ledere med annen pedagogisk utdanning	..
Andel ansatte menn til basisvirksomhet i barnehagene	7,7

Tabell som viser Grunnskolepoeng i snitt for de 5 kommunene. Grunnskolepoeng regnes ut ved at alle avsluttende karakterer som føres på vitnemålet, legges sammen og deles på antall karakterer slik at en får et gjennomsnitt. Deretter ganges gjennomsnittet med 10.⁴

Kommune/periode	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Fauske	39,1	39,1	38,1	38,9	39,7
Hamarøy	40,5	41,6	41,8	42,4	36,7
Saltdal	43,4	40,1	38,7	40,4	41,6
Sørfold	42,1	41,5	39,5	39,1	37,9
Tysfjord	41,3	40,2	42,3	43,1	41,1
Nordland- snitt	39,8	39,9	39,9	40,3	40,7

Oppsummering skoler og barnehager:

Oppsummert har de 5 kommunene totalt 19 skoler (1 privat) og 28 barnehager (hvorav 8 er private). Strukturen med skoler og barnehager er bygd opp rundt kommunenes bosettingsmønster og samferdselsstruktur og understøtter en politisk ønsket desentralisert struktur i det geografiske området.

⁴ Statistikk hentet fra Udir (Skoleporten)

Totalt er både antall skoler og barnehager relativt høyt og fødselstall svakt synkende i årene. Samtidig som vektingen av området skole i budsjettmessig sammenheng blir lavere. Skolekvalitet, med bakgrunn i grunnskolepoeng vurderes som relativt godt.

Helse og omsorgstjenesten i de 5 kommunene:⁵

Institusjon:

	Fauske	Saltdal	Sørfold	Hamarøy	Tysfjord
Andel ⁶ innbyggere 67 og over som er beboer på institusjon	4	3,8	5,3	6,7	3,5
Andel ⁷ beboere i institusjon 80 år og over	74,7	78	75,9	73,5	70
Korrigerte brutto driftsutgifter pr kommunal plass	1334800	1357805	1286686	1046548	1272750
Andel ⁸ plasser avsatt til rehabilitering/habilitering	5	2	2,9	4	5

Hjemmetjenester

	Fauske	Saltdal	Sørfold	Hamarøy	Tysfjord
Korrigerte brutto driftsutg pr mottaker av hjemmetjenester	207500	412531	253929	270326	233503
Andel ⁹ beboere i bolig m/heldøgns bemanning	27,8	53,9	0	16,7	253,8

⁵ Statistikk fra SSB/Kostra (detaljerte nøkkeltall – kommuner)

⁶ Andel innbyggere 67 år og over som er beboere på institusjon=(heldøgnsbeboere 67 år og over / innbyggere 67 år og over pr. 31.12)*100

⁷ Andel beboere 80 år og over i institusjoner=(Beboere pr. 31.12. 80 år og over i institusjoner / beboere pr. 31.12. i kommunale institusjoner)*100

⁸ Andel plasser avsatt til rehabilitering/habilitering= (plasser avsatt til rehabilitering/habilitering/Institusjonsplasser lokalisert i kommunen i alt)*100

Oppsummering institusjon og hjemmebaserte tjenester: samtlige kommuner har et økende antall personer som vil ha et omsorgsbehov på et visst nivå. Dette vil utfordre kommunene både mht kompetanse, kapasitet og økonomi. Derfor kan det være en fordel å se på alternative løsninger gitt disse forutsetninger.

Beregning av fremtidig behov for ansatte innenfor pleie – og omsorgsområdet

På oppdrag har Ny Analyse gjort beregninger mht utvikling innenfor pleie -og omsorgstjenesten (institusjon og hjemmebaserte tjenester). Beregningen er gjort i to modeller; en hvor dagens situasjon fremskrives og en modell hvor velferdsteknologi taes i bruk innenfor institusjons -og hjemmebaserte tjenester. Det er noen begrensninger i disse modellene. Disse redegjøres det for til slutt i avsnittet.

Velferdsteknologi er et relativt nytt begrep og føyer seg inn i rekken av mange begreper som med ulik innretning beskriver teknologiske løsninger som enkeltindivider kan nyttiggjøre seg for økt egenmestring, samfunnsdeltakelse og livskvalitet. Velferdsteknologi-begrepet har også en pårørende- og tjenestedimensjon. Velferdsteknologiske løsninger kan ikke bare bli et viktig verktøy i møtet med fremtidens demografiske utfordringer, men også i det helsefremmende arbeidet og som et av flere verktøy for å forebygge fall, ensomhet og kognitiv svikt. (Helsedirektoratet)

Ved dagens organisering:

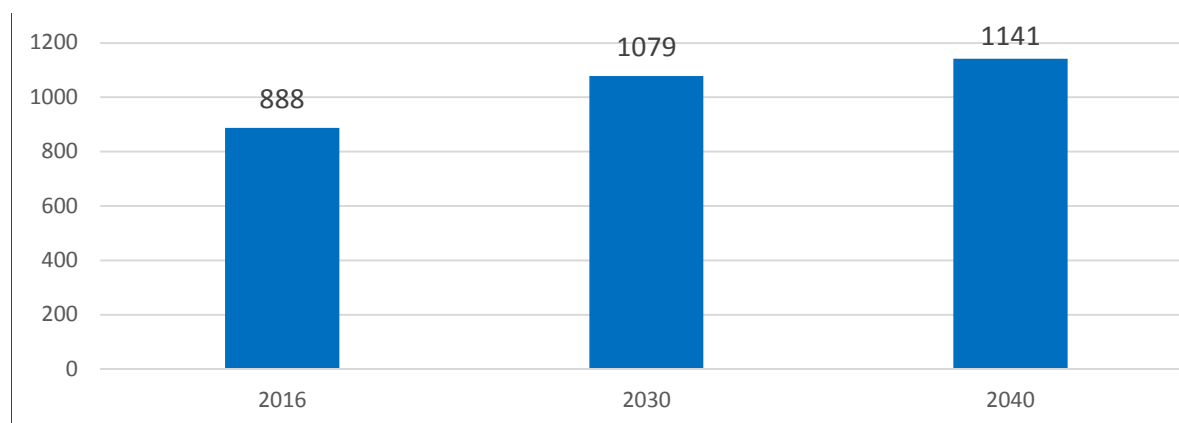
2030

2040

⁹ ("Beboere i bolig m/ heldøgns bemanning") / ("Beboere i bolig til pleie- og omsorgsformål i alt") * 100 (Heldøgns bemanning innebærer at det er minst én ansatt tilstede i bygningen/bofellesskapet hele døgnet)

<p>På institusjon</p> 	<p>246 beboere på institusjon</p> <p>Driftskostnad: 322 mill. kr (+17 %)</p>	<p>255 beboere på institusjon</p> <p>Driftskostnad: 333 mill. kr (+22 %)</p>
<p>Hjemme med hjelp</p> 	<p>1 306 bor hjemme eller i bolig med lav bemanning</p> <p>Driftskostnad: 347 mill. kr (+24 %)</p>	<p>1 405 bor hjemme eller i bolig med lav bemanning</p> <p>Driftskostnad: 372 mill. kr (+33 %)</p>
<p>Totalt 669 mill. kr</p>		<p>Totalt 705 mil. kr</p>

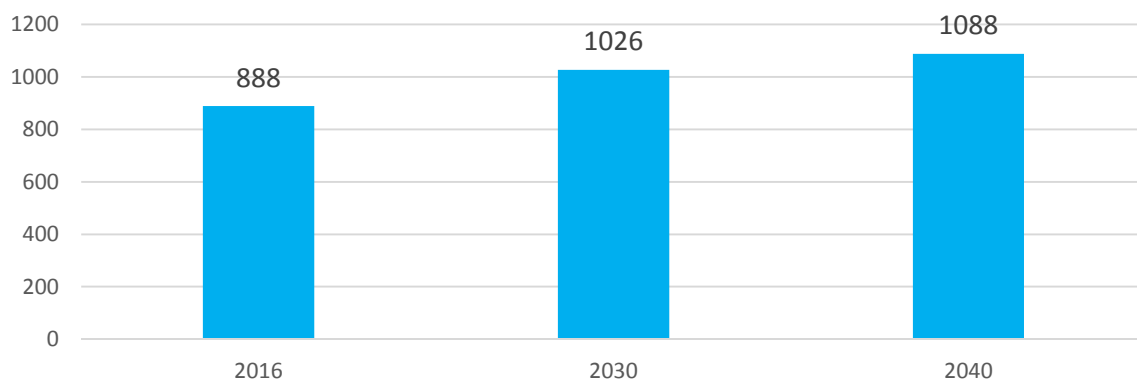
Fremskrevet behov for årsverk:

Modell ved bruk av velferdsteknologi:

	2030	2040
På institusjon 	209 beboere på institusjon Driftskostnad 274 mill. kr (+ 0 %)	217 beboere på institusjon Driftskostnad 283 mill. kr. (+3 %)
Hjemme med hjelp 	1 343 bor hjemme eller i bolig med lav bemanning Driftskostnad: 357 mill. kr (+27.5 %)	1 443 bor hjemme eller i bolig med lav bemanning Driftskostnad: 382 mil. kr (+36 %)
	Totalt 631 mill. kr	Totalt 665 mil. kr

Ved bruk av velferdsteknologi. Framskrevet behov for årsverk

Om beregningene og begrensninger (noen begrensninger i modellene):

I scenariet med velferdsteknologi beregnes innsparingen i kostnader hovedsakelig knyttet til redusert arbeidskraftbehov ved at brukere står lenger i mindre ressurskrevende omsorgsplasser som følge av velferdsteknologi. Det er god grunn til å tro at brukere som i dag er i institusjon og klassifisert med et avgrenset-middels bistandsbehov, i fremtiden kan bo i omsorgsbolig med redusert bemanning og velferdsteknologi. Tilsvarende kan dagens beboere i slike omsorgsboliger med tilsvarende lavt bistandsbehov heller bo hjemme med hjemmehjelp som følge av ny teknologi. Tilbakemeldinger fra spydspisskommunene innen utprøving av e-helse og velferdsteknologiske løsninger er at de som i dag legges inn på institusjon er generelt dårligere. Dette bekreftes av IPLOS-statistikk. En begrensning er at det kun sees på endringer i kostnader knyttet til drift (partiell kostnadsanalyse), og ikke økt/reduert investeringsbehov som følge av en nasjonal omlegging mot mer hjemmebaserte tjenester, eller gevinster og byrder for brukere og ansatte.

Nøkkeltall barnevern:

	Fauske	Saltdal	Sørfold	Hamarøy	Tysfjord
Barn med melding ift antall innbyggere 0-17 år	5,5	5,5	5,2	8,9	3,6
Barn med undersøkelse ift antall innbyggere 0-17	5,8	5,5	5,4	8,3	3,1
Andel ¹⁰ barn med barnevernstiltak ifm innbyggere 0-17 år	5,4	6,6	5,7	15,6	6,1
Barneverntjenesten organisert i interkommunal samarbeid	0	1	0	1	1
Barneverntjenesten organisert i NAV	0	0	1	0	0

Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning:

	Fauske	Saltdal	Sørfold	Hamarøy	Tysfjord
Spesialundervisning	14,1	9,9	12,9	9,3	9,5
Spesialundervisning 1-4 trinn	5	9	2,5	10	5,1
Spesialundervisning 5-7 trinn	17,2	7,7	16,1	4,3	8,8
Spesialundervisning 8-10 trinn	21	13,5	20	12,5	18,2
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt	28,6	17,4	16,7	12,4	19,2

¹⁰ Teller: Barn med hjelpetiltak eller omsorgstiltak i løpet av året. Nevner: Antall innbyggere 0-17 år hentet fra SSBs befolkningsstatistikk. Teller er multiplisert med 100 for å gi tallet i prosent.

Interkommunale samarbeidsløsninger

De fem kommunene er samtlige involvert i ulike samarbeidsløsninger. Dette er:

- Formalisert interkommunalt samarbeid gjennom samarbeidsløsninger hjemlet i Kommuneloven (eks IKS, samarbeide etter kommunelovens § 27, Vertskommuneløsninger mfl), og
- Ulike faglige nettverk samt prosjekter på tvers av kommunene (disse vil ikke bli kommentert videre i denne rapporten).

NIVI Rapport har i 2010 utarbeidet en rapport på oppdrag av Fylkesmannen i Nordland og i samarbeide med KS. Det er ikke praktisk mulig å liste samtlige samarbeidsløsninger som de 5 kommunene deltar i, men følgende oppsummeringer kan gjøres:

Antall ordninger pr kommune i Indre Salten alternativet:

- Fauske deltar i 42 ordninger
- Hamarøy deltar i 37 ordninger
- Saltdal deltar i 38 ordninger
- Sørfold deltar i 41 ordninger og
- Tysfjord deltar i 23 ordninger.

Tysfjord benevnes som en geografisk vippekommune som er med i Ofoten

Regionråd og samarbeider sørover med Hamarøy og Steigen som er en del av Salten

Regionråd. I tillegg samarbeider Steigen, Hamarøy og Tysfjord i STH ordningen.

Rapporten deler inn samarbeidet i 3 hovedområder (i Nordland):

- Områder hvor det er et hyppig forekommende samarbeide (over 80% av kommunene deltar): Regionalt kompetansekontor (RKK), Kontrollutvalgssekretariat, Krisesenter, PP-tjeneste, Renovasjon og avfallshåndtering, Revisjon, Vann og avløp, legevaktformidling, Næringsutvikling, Beredskap mot akutt forurensning og 110-

sentral.

- Vanlig forekommende samarbeide (30-70% av kommunene deltar): Smittevern, miljørettet helsevern, folkehelse, Kart, oppmåling, GIS, Kulturskole, Barnevern, Øvrig kultursamarbeid, Legevakt, Brannvern, Innkjøp, Landbruk, Friluftsråd, Karrieresenter, IKT-samarbeid, Arkiv, Museer og overgrepsmottak.
- Sjeldne forekommende samarbeide (under 20% av kommunene deltar): Lokalmedisinsk senter, Helsesøster, Byggesak, Arealplanlegging, Legesamarbeid, Regnskap, Lønn, Fysio-/ergoterapi, Felles økonomisjef, Fakturamottak, Barnehagetilbud, Voksenopplæring, Skatteoppkreving, Juridisk konsulent, Kirkesamarbeid, Sosialtjeneste NAV, Grunnskole opplæring, Jordmortjeneste, Arbeidsgiverkontroll og personalfunksjon

Oppsummering: det formaliserte og godt utviklede interkommunale samarbeide har på mange måter lagt et grunnlag for en evt Indre Salten kommune gjennom at kommunene er godt kjent med hverandre og hverandres tjenesteapparat og ansatte er vant til å samarbeide på tvers av allerede eksisterende kommunegrenser. Vi ser samtidig at det er et lite utviklet samarbeide mellom kommunene innen eks felles støttetjenester som IKT, arkiv, regnskap, lønn mv. Dette er områder som egner seg godt for samarbeide med felles IKT løsninger som gjør at oppgavene kan utføres fra hvilken som helst lokasjon i regionen.

Dette er også områder som flere av kommunene oppgir at de er sårbare på mht kompetanse og kapasitet.

Som del av en evt sammenslåing må kommunene også vurdere hvilke samarbeidsløsninger som kan overføres fra det interkommunale samarbeidet til å være en del av den ordinære tjenesteproduksjonen i den nye kommunen. Videre vil man måtte se på større samarbeidsløsninger som eks renovasjon og brann hvor samtlige Salten kommuner løser dette gjennom interkommunale selskaper som Salten Brann og IRIS (renovasjon).

Status demografi:

Folketall i de 5 kommunene pr utgangen av 2015:

Saltdal	4737
Fauske	9618
Sørfold	1963
Hamarøy Hábmer	1825
Divtasvuodna Tysfjord	1983
	<u>20126</u>

Tabellen under viser endringer i folketall pr kommune i årene 2030 og 2040. Tabellen er også delt inn i aldersgrupper slik at man kan se hvilke endringer som skjer mellom aldersgruppene

		2030	2040
Saltdal	0-5 år	222	213
	6-15 år	420	384
	16-66 år	2707	2471
	67 år eller eldre	1157	1248
	Totalt	4506	4316
Fauske	0-5 år	563	547
	6-15 år	991	1007
	16-66 år	5758	5491
	67 år eller eldre	2292	2496
	Totalt	9604	9541

Sørfold	0-5 år	114	104
	6-15 år	184	201
	16-66 år	1090	1020
	67 år eller eldre	510	512
	Totalt	1898	1837
Hamarøy Hábmer	0-5 år	147	154
	6-15 år	279	284
	16-66 år	1236	1396
	67 år eller eldre	469	456
	Totalt	2131	2290
Divtasvuodna Tysfjord	0-5 år	97	94
	6-15 år	176	167
	16-66 år	1123	1027
	67 år eller eldre	527	543
	Totalt	1923	1831

Indre Salten

20062

19815

Tabell som oppsummerer og slår sammen de ulike aldersgruppene for en samlet Indre Salten kommune i 2030 og 2040

	2030	2040
Indre Salten 0-5 år	1143	1112
6-15 år	2050	2043
16-66 år	11914	11405
67 år el eldre	4955	5255
Totalt	20062	19815

Oppsummering demografi: andelen av den eldste befolkningen er økende. SSB framskrivning

av folketall beregninger at det i de 5 kommunene fra 2030 til 2040 vil være en økning med 300 personer flere i aldersgruppen 67 år og eldre. Denne økningen av den eldste aldersgruppen vil gi den evt fremtidige felles kommune en utfordring hvordan og på hvilken måte kommunen yter tjenester til sin befolkning. Mest markant er økningen i den største kommunen Fauske, men også Saltdal har en markant økning i denne gruppen med 91 personer.

Hamarøy derimot har en positiv utvikling i denne gruppen med – 13 personer. Hamarøy har i aldersgruppen 0-5 år og 6-15 en gjennomgående vekst i antall innbyggere. Hamarøy er også den eneste kommunen som har vekst i gruppen 16-66 år.

Status økonomi

Engangskostnader

Kommuner som slår seg sammen får dekket engangskostnader etter en standardisert modell. Basert på utbetalingene i de siste sammenslåingsprosessene er 20 mill. kroner satt som et grunnbeløp per sammenslåing, og differensieres etter antall kommuner og antall innbyggere i sammenslåingen. Beløpet utbetales når nasjonale vedtak om sammenslåing er gjort.

Iht KS beregningsmodell vil de 5 kommunene i Indre Salten kunne få utbetalt til sammen 55 millioner i dekning til engangskostnader.

Reformstøtte

Kommuner som slår seg sammen vil få reformstøtte. Reformstøtten går til alle sammenslåtte kommuner med vedtak i reformperioden, med et minstebeløp på 5 mill. kroner per sammenslåing. Støtten er differensiert etter innbyggertall. Maksimalt beløp er 30 mill. kroner for de mest folkerike sammenslåingene. Utbetalingen blir gitt uten ytterligere søknad fra kommunene, og utbetales på tidspunktet for sammenslåingen.

Iht KS beregningsmodell vil de 5 kommunene i Indre Salten kunne få utbetalt til sammen 20 millioner i reformstøtte.

Inndelingstilskuddet

Dagens ordning med inndelingstilskuddet videreføres. Med dagens inndelingstilskudd får den nye sammenslåtte kommunen beholde tilskudd som om den fortsatt var to (eller flere) kommuner i 15 år etter sammenslåingen, før inndelingstilskuddet trappes ned over 5 år.

Nøkkeltall fra kommunens regnskap:

Kommune	netto driftsresultat	netto lånegjeld pr innbygger
Fauske	-2,9	52538
Saltdal	-2,1	51799
Sørfold	-2,5	79513
Hamarøy	0,5	63933
Tysfjord	-5,3	65776

Netto driftsresultat (i prosent av brutto driftsinntekter) og netto lånegjeld pr innbygger – ssb/kostra nivå 1

Udekkede pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler pr kommune og pr innbygger¹¹

Kommune	Fauske	Hamarøy	Saltdal	Sørfold	Tysfjord
Totale forpliktelser i mill kr*	989	281	801	331	294
Pensjonsmidler i mill kr**	755	238	616	255	234
Forpliktelser pr innbygger	24441	24 098	39 463	38 119	58 380

*fremtidige forpliktelser pr kommune **balanseførte innskuddsmidler pr kommune (alle tall pr 2013)

Beregnet vedlikeholdsetterslep (kommunal eiendomsmasse) pr kommune¹²

Kommune	Fauske	Hamarøy	Saltdal	Sørfold	Tysfjord
Behov første 5 år i mill kr	102	-	100	51	-
Totalt vedlikeholdsetterslep i	170	22	160	85	-

¹¹ Tall hentet fra SSB – økonomisk balanse oversikt

¹² Tall hentet fra regionrådets undersøkelse og BDOs rapport

mill kr					
Samlet kr pr kvadratmeter	3030	-	3170	3089	-

Oversikt eiendomsskatt (ulike alternativer pr kommune) pr 2014:

Informasjon om eiendomsskatt	Fauske	Hamarøy	Saltdal	Sørfold	Tysfjord
Har eiendomsskatt i hele kommunen		12 mill			
Har eiendomsskatt både i områder utbygd på byvis og på verker og bruk	29 mill ¹³				
Har eiendomsskatt bare på næringseiendommer, herunder verker og bruk			3,6 mill ¹⁴		
Har eiendomsskatt bare på verker og bruk				34 mill	

Oversikt over kommunenes inntekter (i mill kr):¹⁵

	1841 Fauske	1840 Saltdal	1845 Sørfold	1849 Hamarøy	1850 Tysfjord
	2014	2014	2014	2014	2014
Brukerbetalinger	25231	15615	6734	7875	6582
Andre salgs- og leieinntekter	53064	31045	16075	19814	29035
Overføringer med krav til motytelse	67931	73912	22675	48744	33783
Rammetilskudd	264988	159976	79485	77279	92265
Andre statlige overføringer	29241	62751	1808	15955	7500
Andre overføringer	41694	0	23061	7173	460
Skatt på inntekt og formue	205253	88634	37788	39940	36010
Eiendomsskatt	29274	3655	34871	12130	16066
Andre direkte og indirekte skatter	0	1513	21867	3616	4679
SUM DRIFTSINNEKTER	716676	437101	244364	232526	226380
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	11095	2418	2904	3153	2664
Gevinst finansielle instrumenter	2481	0	0	0	0

¹³ Fauske kommune innførte eiendomsskatt for hele kommunen for budsjettåret 2014, men skatten ble ikke utskrevet før 2015 (taksering gjennomført i 2014)

¹⁴ Saltdal kommune innførte eiendomsskatt med utskrivning for året 2015

¹⁵ Tall hentet fra SSB/KOSTRA for 2014 (2015 tall er kun registrert for Fauske kommune. Derfor nyttes 2014 tall)

Forslag til nytt inntektssystem for kommunene.

Kommunal-og fornyingsdepartementet har sendt ut på høring et forslag til nytt inntektssystem for kommunene med høringsfrist 1 mars 2016 og med planlagt iverksettelse 1 januar 2017.

I kommuneproposisjonen for 2016 (Prop. 121 S (2014-2015)) ble det varslet at regjeringen vil foreta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene, og at forslag til nytt inntektssystem skal presenteres i kommuneproposisjonen for 2017.

Departementet legger opp til å presentere et helhetlig forslag til nytt inntektssystem for kommunene i kommuneproposisjonen for 2017, med virkning fra 1. 1. 2017.

I høringsnotatet redegjøres det for konkrete forslag til endringer i kostnadsnøkkelen, mens det gis en omtale av endret innretning på de regionalpolitiske tilskuddene. Et sentralt spørsmål som drøftes i høringsnotatet er dagens kompensasjon for smådriftsulemper i kommunal tjenesteproduksjon, og i hvilken grad kommuner skal kompenseres fullt ut for denne typen kostnader. I tillegg drøftes forholdet mellom kommunenes skatteinntekter og inntektssystemet.

Det gjøres ikke en nærmere vurdering av inntektssystemet i denne rapporten ettersom forslaget fra departementet sendt til uttalelse hos den enkelte kommune. Det er imidlertid verdt å merke seg allerede nå at vekting av kostnadsnøkkel skole antakelig blir endret.

Kraft og kraftproduksjon

Kommunene i Indre Salten er alle vertskommuner for kraftproduksjon og har ulike inntekter fra kraftproduksjon. De ordninger som tilgodeser vertskommuner for vannkraftanlegg, består av både lovhjemlede og avtalefestede rettigheter.¹⁶

Vertskommunens viktigste lovhjemlede ordninger består av:

Konsesjonsavgift – Avgiften er dels ment som en andel av verdiskapingen og dels ment som kompensasjon til de berørte distrikter for skader og ulemper av generell karakter. Hverken avgiftssatsen eller kraftgrunlaget påvirkes av en kommunesammenslåing.

Konsesjonsavgiften skal inngå i et fond der fondsmidlene benyttes som støtte til det lokale næringslivet.

---

¹⁶ LVK - KOMMUNEREFORM OG KRAFTINNETEKTER DELUTREDNING I

Konsesjonskraft – Konsesjonskraftordningen innebærer at konsesjonæren må avgi inntil 10 % av innvunnet kraftøkning fra utbyggingen til vertskommunen til selvkost. Selv om NVE i sine vedtak regelmessig tildeler kommunen inntil 10 %, er kommunens rett til konsesjonskraft ytterligere begrenset til forbruket til alminnelig elektrisitetsforsyning innenfor kommunens grenser til enhver tid. Dersom forbruket er lavere enn 10 % av innvunnet kraft fra utbyggingen, tilfaller den overskytende kraftmengde, dvs. differansen mellom mengden av kommunens forbruk og 10 %, midlertidig vedkommende fylkeskommune. Ved en kommunesammenslåing vil, som for konsesjonsavgiftene, den nye «storkommunen» tre inn i stedet for dagens vertskommune som mottaker av konsesjonskraften. Avhengig av den konkrete rettighets- og forbrukssituasjonen for den nye kommunen, vil en sammenslåing kunne utløse rett til en større mengde konsesjonskraft enn tidligere. Dersom kommunens forbruk til alminnelig elektrisitetsforsyning er så høyt at kommunen allerede tar ut 10 % av innvunnet kraft fra utbyggingen, vil en kommunesammenslåing ikke medføre at kommunen kan ta ut en større andel konsesjonskraft.

Av kommunene i Indre Salten er det vel kun aktuelt for Sørfold kommune som har så store konsesjonskraftrettigheter bla fra Siso og Kobbelv og dermed har en mengde konsesjonskraft som overstiger eget alminnelig forbruk. En andel av konsesjonskraften fra denne produksjonen går til Nordland Fylkeskommune. Nordland Fylkeskommune, og en rekke andre fylkeskommuner nytter denne «overskytende» konsesjonskraft på flere måter, bla gjennom salg på det åpne markedet (spot) hvilket gir fylkeskommunen inntekter som nyttes bla til investeringer samt avtaler med industri i regionen om tilgang til konsesjonskraft som gir disse bedriftene en stabil og forutsigbar tilgang på kraft.

Eiendomsskatt – Eiendomsskatten er en frivillig og «fri» kommunal inntekt. Det innebærer for det første at det er opp til det enkelte kommunestyre om det skal skrives ut eiendomsskatt, og på hvilke eiendoms kategorier¹. For det andre kan kommunen bruke inntektene slik den selv ønsker, og for det tredje innebærer det at inntektene fra eiendomsskatten ikke direkte inngår i statens system for inntektsutjevning kommunene imellom Etter en kommunesammenslåing vil det være kommunestyret i storkommunen som fullt ut har beslutningsmyndigheten over den fremtidige eiendomsskatten i kommunen. Dersom en medlemskommune ønsker å innføre/videreføre eiendomsskatt i en ny storkommune, bør det avklares med eventuelle sammenslåingskandidater hvorvidt det er politisk flertall i et nytt kommunestyre for å innføre/videreføre eiendomsskatt. Dersom det nye kommunestyret beslutter å innføre/videreføre eiendomsskatt i storkommunen, må kommunestyret samtidig ta stilling til en rekke andre spørsmål, som for eksempel:

- Hvilke eiendommer skal gjøres eiendomsskattepliktig? (valg av utskrivingsalternativ, jf eiendomsskatteoven § 3)
- Hvis en eller flere av de sammenslåtte kommuner ikke tidligere har hatt eiendomsskatt, hvordan skal eiendommer i den nye storkommunen takseres?
- Hvilken eiendomsskattesats skal legges til grunn for den nye storkommunen?

- Skal den nye storkommunen ha bunnfradrag?
- Kan man få til en overgangsordning?

Naturressursskatt – Naturressursskatt er en særskatt for kraftproduksjonsanlegg, og utgjør 1,3 øre/KWh, hvorav 1,1 øre går til primærkommunen og 0,2 øre til fylkeskommunen.

Naturressursskatten utjevnes i det statlige inntektssystemet, slik at vertskommunen i dag beholder omtrent halvparten av denne skatten. Naturressursskatten påvirkes ikke av en eventuell kommunesammenslåing, og vil følge over til den nye storkommunen.

Næringsfond – Konesjonslovgivningen gir konsesjonsmyndighetene anledning til å pålegge den enkelte konsesjonær å avsette midler til næringsfond til de berørte kommuner i saker om ny kraftutbygging eller i saker om fornyelse av utløpte konsesjoner. Næringsfond utbetales vanligvis som et engangsbeløp samtidig som konsesjon blir tildelt, og inngår isåkalte kraftfond sammen med konsesjonsavgifter, se pkt 4.2.2 ovenfor. Tildeling av midler fra fondet er som for konsesjonsavgiftene underlagt standardvedtekter gitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. På samme måte som for konsesjonsavgiftene vil næringsfondsmidler bli underlagt den nye storkommunens rådighet. Noen eldre konsesjonsvilkår om næringsfond er forutsatt bruk av næringsfondsmidlene direkte i det distriktet hvor vedkommende kraftutbygging har funnet sted. Slike særvilkår vil måtte antas å bli videreført i den nye storkommunen.

Retten til kraft i henhold til avtale - tillegg til, eller istedenfor, de lovbestemte ordninger som tilgodeser vertskommuner for kraftanlegg, har flere kommuner rett til kraft i henhold til ulike avtaleverk. Eksempler på dette er avtaler om gjeldsbrevkraft, andelskraft, gratiskraft, erstatningskraft, hjemfallskraft, særavtalekraft og kvotekraft.

Utbyggingsavtaler - Flere kommuner har inngått utbyggingsavtaler med utbygger i forbindelse med en større vannkraftutbygging. Ulike utbyggingsavtaler er ulikt utformet og tilpasset den enkelte sak, og kommunen må derfor lese sine utbyggingsavtaler nøye for å vurdere om og i tilfelle hvordan en kommunesammenslåing vil virke inn på praktiseringen av avtalen.

Eierskap i kraftselskap - For kommuner som er medeiere i interkommunale kraftselskap vil en kommunesammenslåing mellom to eller flere eierkommuner kunne påvirke eierbrøken, og dermed kommunen(e)s strategiske posisjon i selskapet.

Oversikt over kommunenes interesser og eierskap i kraft (det gjøres oppmerksom på at det ikke finnes en samlet offisiell statistikk over hvilke interesser den enkelte kommune har innenfor området kraft. Det tas derfor visse forbehold i den påfølgende tabell):

Kommune	K-avgift	K-kraft	E-skatt	Naturressursskatt	Avtaler – (kvotekraft)	Utbyggingsavtale	Eierskap
Fauske	x	x	x	x	x		x
Hamarøy		x	x				x
Saltdal		x	x				
Sørfold	x	x	x	x	x		x
Tysfjord							

Oversikt over forholdet mellom alminnelig forbruk og tildelt mengde konsesjonskraft i de 5 kommunene og for Indre Salten alternativet.

Kommune	Alminnelig forbruk ¹⁷ (GWh)	Mengde konsesjonskraft (GWh) ¹⁸	
Fauske	166.56	81.688	
Hamarøy	48.931	40.094	
Saltdal	83.3	19.268	
Sørfold	41.841	106.550	
Tysfjord	58.573	25.782	
Indre Salten	399,205	273,382	

¹⁷ Oversikt fra kraftselskap og SSB

¹⁸ Oversikt fra NVE

Geir Mikkelsen	Ørjan Higravf	Elisabeth Larsen	Bjørn Skog	Oddbjørn Nilsen
Fauske	Sørfold	Saltdal	Hamarøy	Tysfjord